

Konkurransesituasjonen i Brasil

Hvordan påvirker nye bacalhauprodukter
konsumet av norsk klippfisk?

Finn-Arne Egeness

Bakgrunn

- Prosjekt FHF-900783
  - ”Produksjon i Kina. Faktorer som påvirker markeder for hvitfisk”
- Målsetning
  - Analyse av kinesiske hvitfiskindustrien og identifisere hvilken rolle denne prosesseringsindustrien spiller i internasjonal handel med hvitfisk
- Prosjektleder
  - Handelshøyskolen i Tromsø, Øystein Myrland
- Finansiering
  - FHF, Norges Sjømatråd, Norges Råfisklag, Nordea

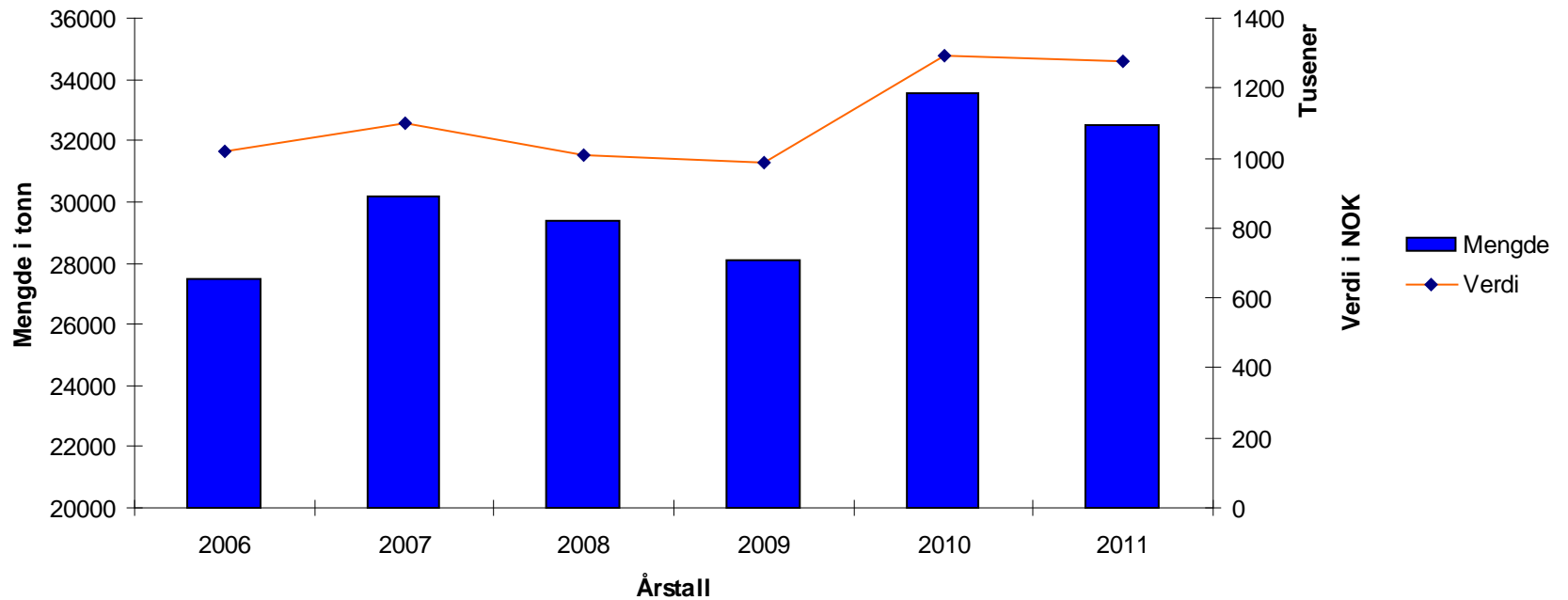
Arbeidspakke 5

- Delmål 1
  - Kartlegge markedsmessige konsekvensene for norsk filetindustri av kinesisk produksjon av frysede torskefileter i det europeiske markedet
- Delmål 2
  - Kartlegge de markedsmessige konsekvensene for norske klippfiskbedrifter av kinesisk produksjon av konvensjonelle produkter i det brasilianske markedet

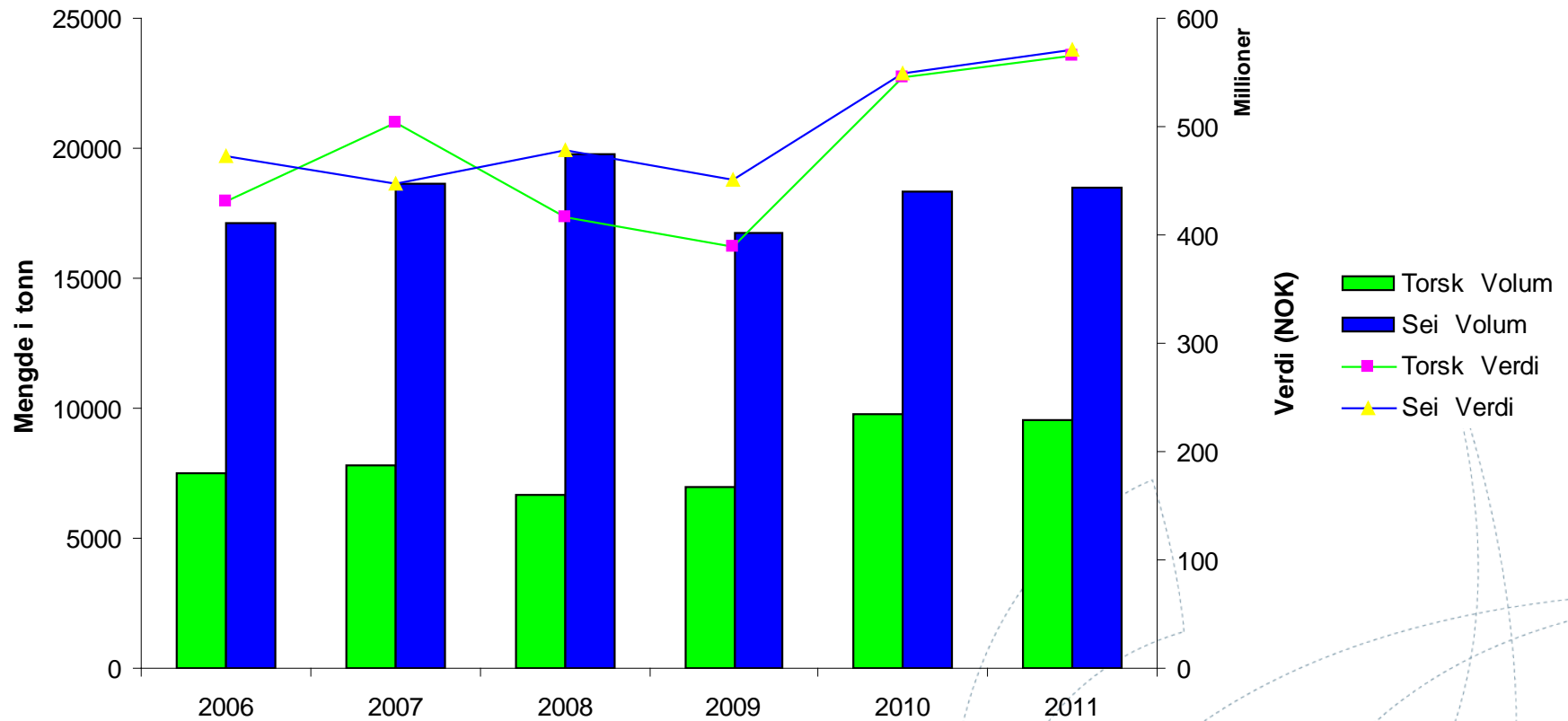
Agenda

- Handelsstatistikk
- Bacalaoprodukter i brasilianske supermarkedskjeder
- Konsekvenser for norsk industri

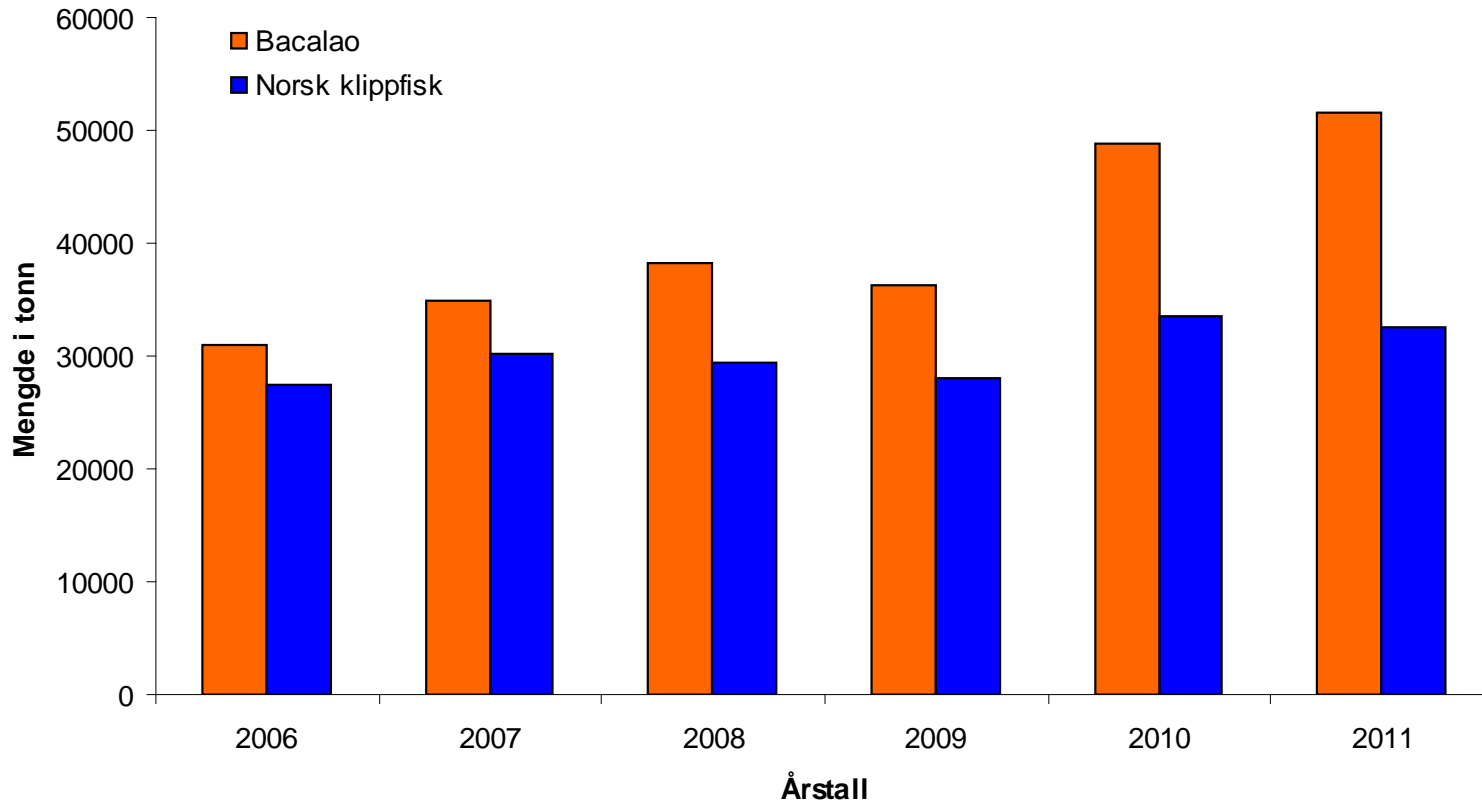
Norsk eksport av klippfisk til Brasil

Norsk eksport av klippfisk av torsk og sei til Brasil

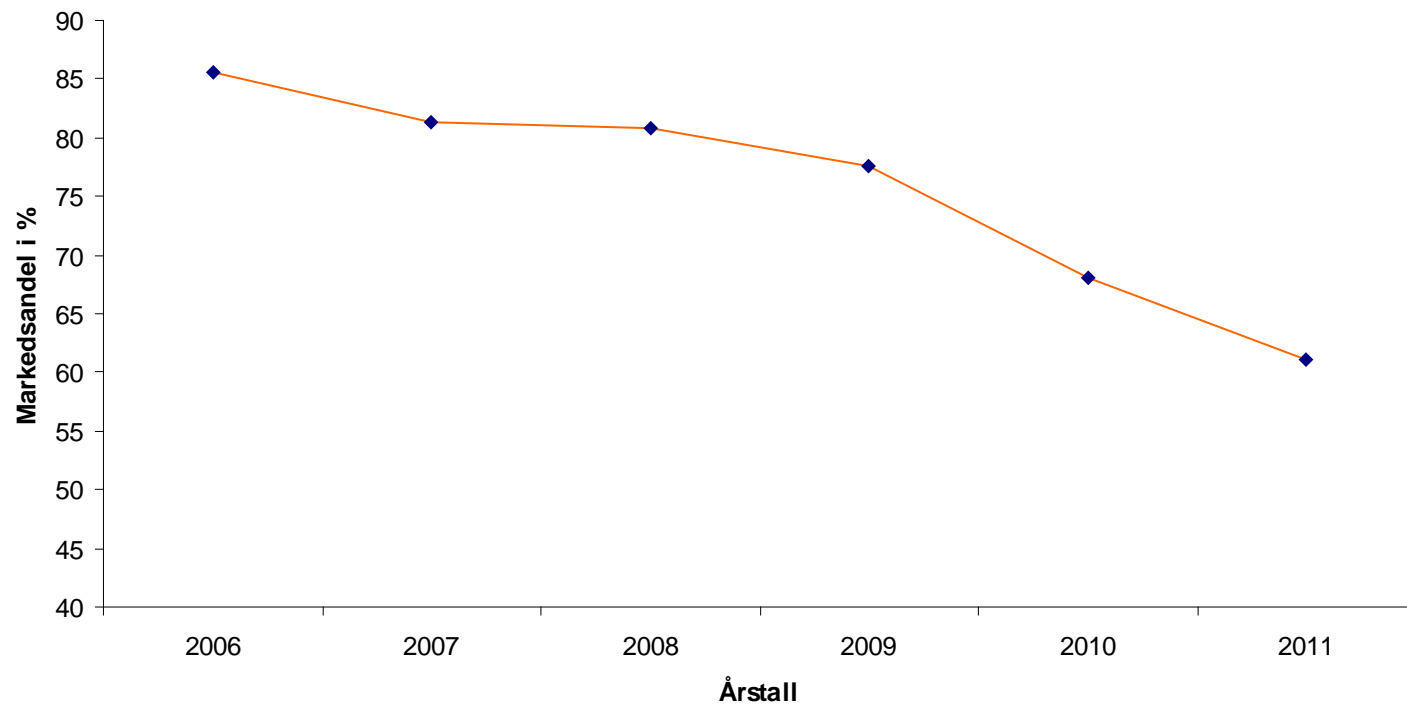

”Bacalaomarkedet” i Brasil*

Kilde. Arne Røst. Klippfiskmarkedet i Brasil. Norge kontra andre lands posisjon

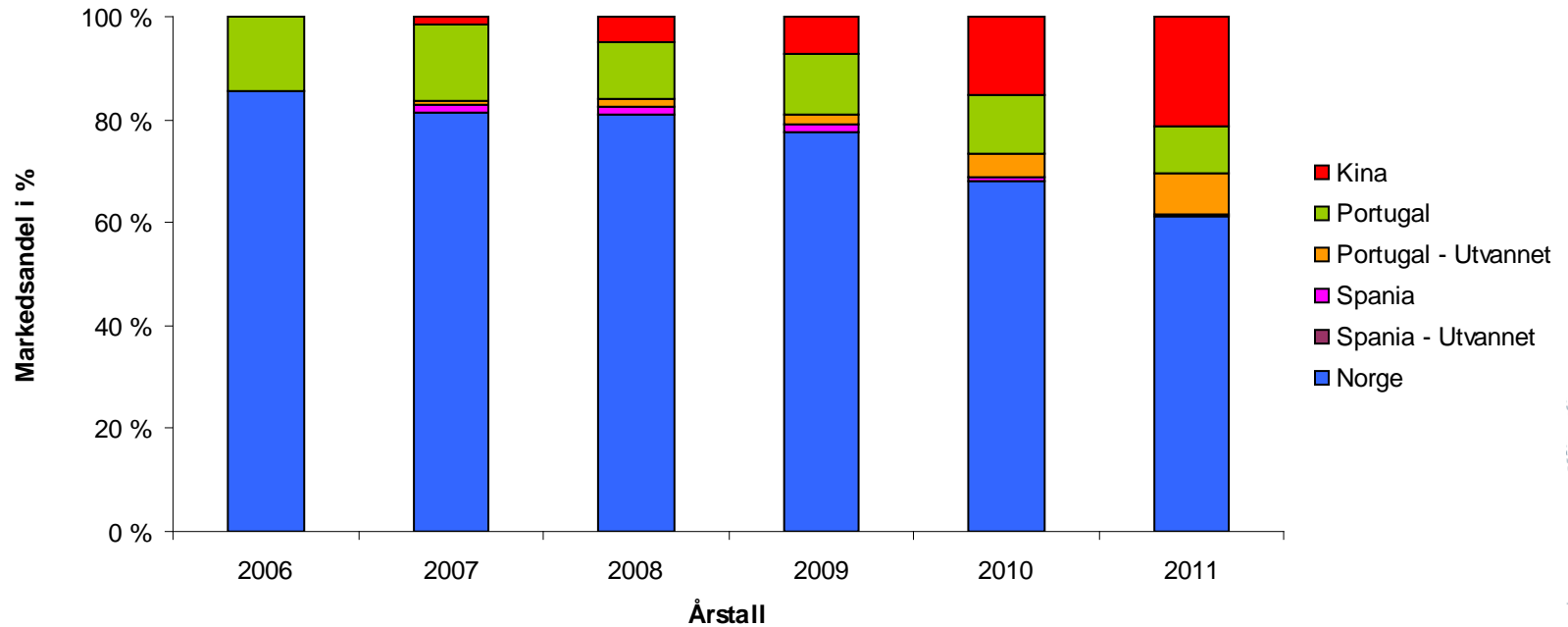
Norsk markedsandel i det brasilianske klippfiskmarkedet *

Kilde. Arne Røst. Klippfiskmarkedet i Brasil. Norge kontra andre lands posisjon

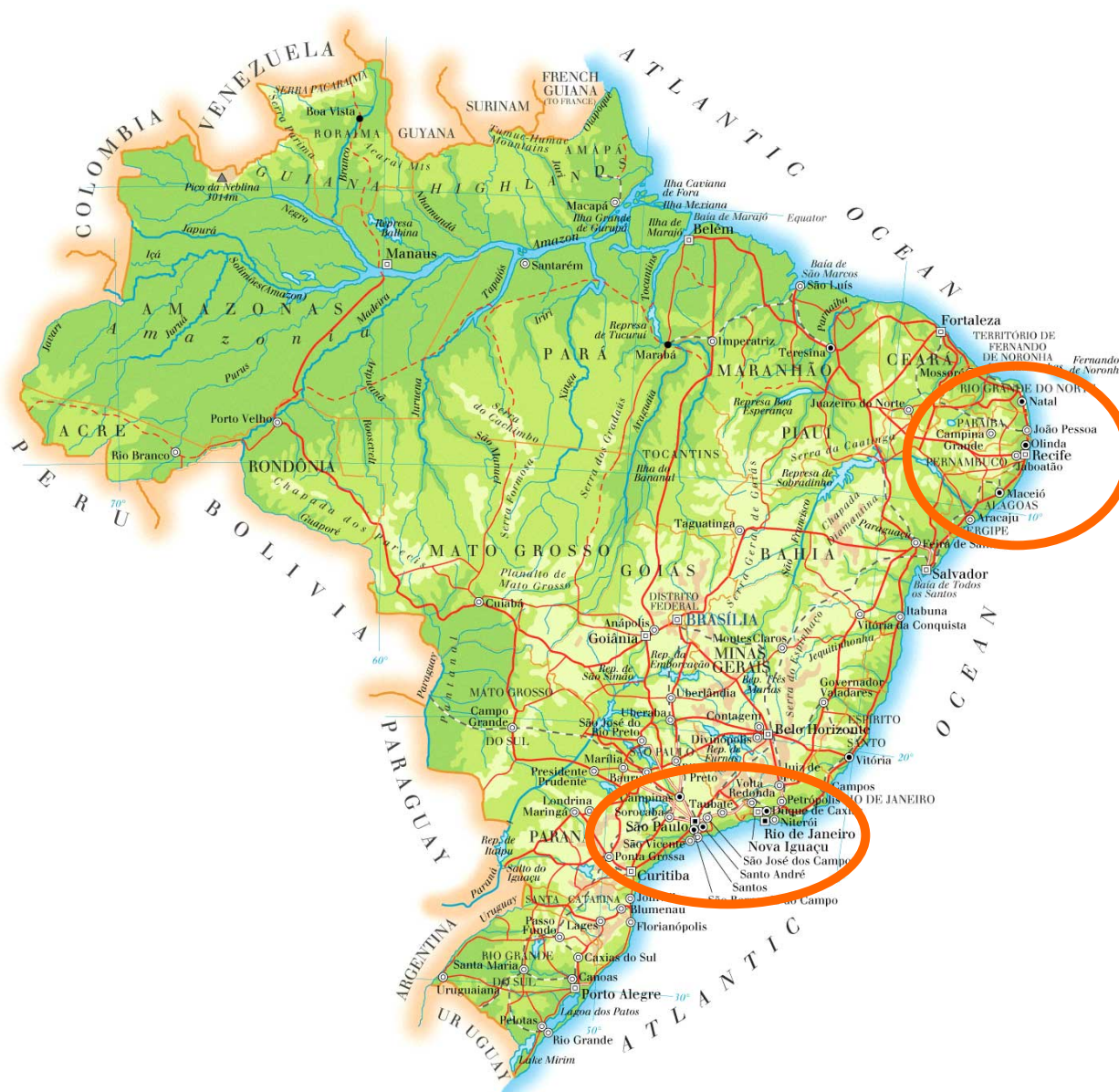

Markedsandeler i det brasilianske klippfiskmarkedet*

Kilde. Arne Røst. Klippfiskmarkedet i Brasil. Norge kontra andre lands posisjon

Brasil

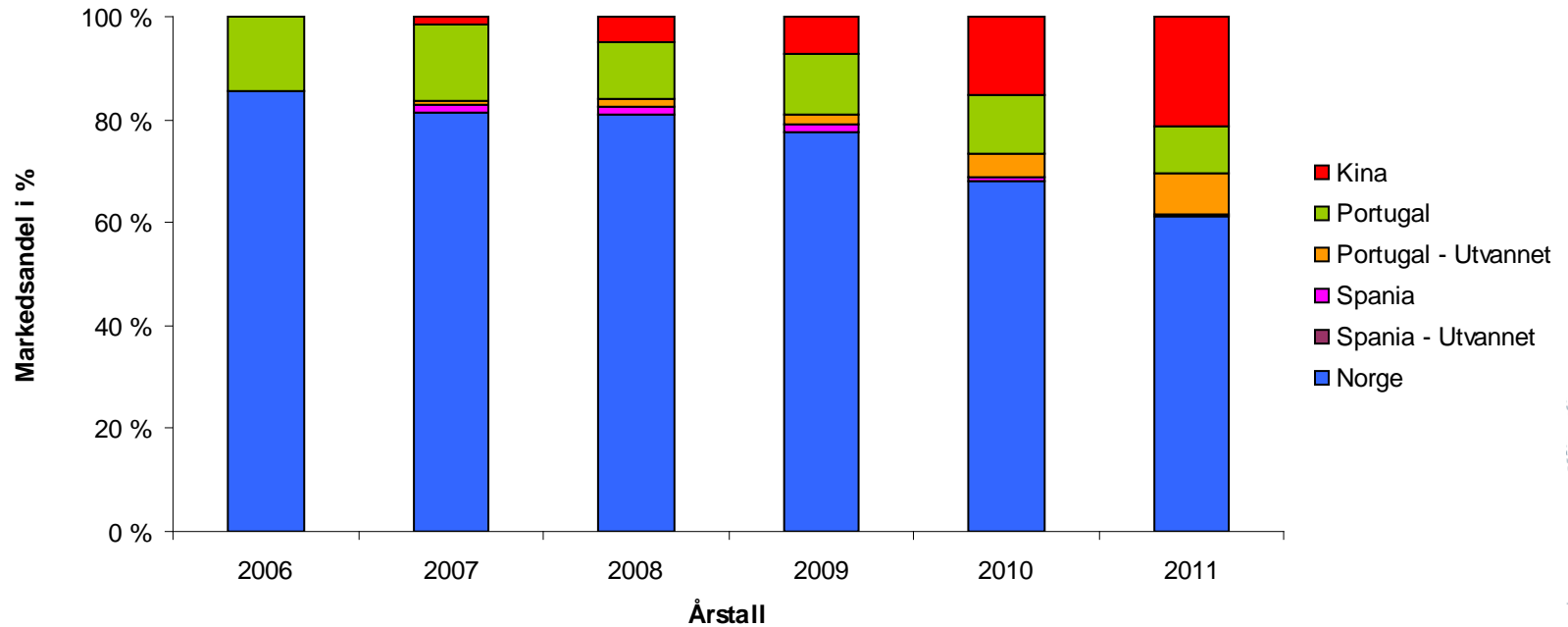
Norsk klippfiskprodukter

- Emballert
  - Ulike stykninger
    - Loins
  - Opprevet
    - Desfiado, lascas
- Ikke emballert
  - Hel flekket fisk
  - Hel flekket fisk skjært i to langs ryggbeinet

Markedsandeler i det brasilianske klippfiskmarkedet*

Kilde. Arne Røst. Klippfiskmarkedet i Brasil. Norge kontra andre lands posisjon

Nye produkter

- Opprevet saltet og delvis tørket fisk
  - Desfiado (lascas, migas)
- Utvannet fryst fisk
  - Loins (lomos)
  - Biter (postas)
  - Opprevet (desfiado)
- Filetprodukter
  - Saltede og delvis tørkede filetprodukter
  - Fryste filetprodukter
    - Utvannet
    - Lettsaltet

Opprevet saltet og delvis tørket fisk

- Arter
  - Alaska pollock
    - Kina
    - Portugal
  - Torsk
    - Portugal
    - Brasil (norsk fisk)
- Produkt
  - Forbrukerpakninger
  - Løs vekt

Congelados

OFERTA
FILE
PEITO
TOMARTE
7,15

OFERTA
PIZZA
5,88

Carnes

O menor preço total
POLACA
SALGADA DESTIADA
400g
6,90

ESCATTO

Oferta
PORKO
11,50
Oferta
VESELE
7,75

Marca:

Produzido por: RIBERAIXES

Comércio Industrial e Alimentos S.A. Apartado 134 - 2054-910 Torres (região de Itaipava)

Telefone: 26195000 Fax: 26195009 <http://www.beriberixes.com.br>

Nº de registro do produtor:

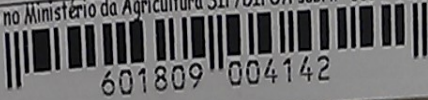
PT
B 020601 P
CE

AV ITAÓCA 2600/2532
RIO DE JANEIRO - RJ
CEP 21061-020 - BRASIL

Importador: CNPJ-33.304.981/0001-10
SUPERMERCADOS MUNDIAL LTDA

Espécie: Theragra chalcogramma
Data de Fabricação: 10-07-2012
Prazo de Validade: 10-07-2013
LOTE: 12270412
Ingredientes: Alaska pollack e Sal
Mantenha em local seco e fresco.

PEIXE SALG. - TIPO BACALHAU SALGADO-
DESFIADO ALASKA POLLACK
Peso Líquido: 400g

5 601809 004142

INFORMAÇÃO NUTRICIONAL
Porção de 30g (1/4 de prato raso)

QUANTIDADE POR PORÇÃO	%VD
Valor Energético	46kcal=193kJ 2
Carboidratos	0g 0
Proteínas	7g 14
Gorduras Totais	2g 4
Gorduras Saturadas	1g 2
Gorduras Trans	0g 0
Fibra Alimentar	0g 0
Sódio	1660mg 33

* % Valores diários de referência com base em uma dieta de 2.000 kcal ou 8400 kJ. Seus valores diários podem variar maiores ou menores dependendo de suas necessidades energéticas. ** % VD não estabelecido.

Não contém glúten
Indústria Portuguesa

Registro no Ministério da Agricultura SIF/DIPOA sob. nº 0084 /B 020601 P

BACALHAU SALGADO
ALASKA POLLACK

Peso Líquido: 400g

QUANTIDADE POR PORÇÃO

Valor Energético 46kcal=193kJ

Carboidratos 0g

Proteínas 7g

Gorduras Totais 2g

Gorduras Saturadas 1g

Gorduras Trans 0g

Fibra Alimentar 0g

Sódio 1660mg

* % Valores diários de referência com base em uma dieta de 2.000 kcal ou 8400 kJ. Seus valores diários podem variar maiores ou menores dependendo de suas necessidades energéticas. ** % VD não estabelecido.

Não contém glúten
Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

Indústria Portuguesa

BACALANDO

**PEIXE SALGADO DESTIADO TIPO
BACALHÃO SALGADO DESFIADO**

Potência do Alasca (farinha e chatão de farinha)

Peso Líquido

1 kg

não contém glúten

Edição Limitada
2012
EXTRA VIRGEN
Acidez máxima
EXTRA VIRGEN

VINTAGE
Edição Limitada
2012
EXTRA VIRGEN
Acidez máxima
EXTRA VIRGEN

VINTAGE
Edição Limitada
2012
EXTRA VIRGEN
Acidez máxima
EXTRA VIRGEN

VINTAGE
Edição Limitada
2012
EXTRA VIRGEN
Acidez máxima
EXTRA VIRGEN

VINTAGE
Edição Limitada
2012
EXTRA VIRGEN
Acidez máxima
EXTRA VIRGEN

2 102310 005510

Todo dia
Preço baixo perto de você.

PEIXE SALG DESE TIPO BACA

EMBALADO EM : 09/09/12 HORA: 11:49 VLT IDADE : 24/02/12

TARA: 0,006kg (T)

PESO: 0,368kg (L)

R\$/kg: 14,98

TOTAL R\$

5,51

INGREDIENTES
CARNE DE PEIXE E SAL.

EXPOSTO A VENDA EM LOCAL SECO E FRESCO
CONSERVAR EM LOCAL SECO E FRESCO

Central Relacionamento Cliente - 0800.705.5050

TUDO DIA AREIAS

CNPJ: 13.004.583/0317-34 IE: 8.7573071

AV DOUTOR JOSÉ RUFINO 1160

Areias - Recife - Pernambuco

extra

extra

LASCAS TIPO BACALHAU

Data 07/09/12 Validade 26/09/12
Peso (L) 0,594kg L Tara 0,006kg R\$/kg 17,90

2031584005943

TOTAL R\$
10,63

Origem:Portugal. Forn:Riberalves e Rui Costa Importador
Sendas Distribuidora S/A R. Manuel Antônio Sendas, 286
Bloco 1(parte) e Bloco 2 a 5 - Parque Jardim Bonifácio
São João de Meriti - RJ - Brasil - CNPJ:
066.057.223/0061-02 IE: 77672699. Ingr: Peixe(polaca) e
sal.- Emb. e Man. por Sendas Distrib S/A Av. das
Américas, 1510 - Barra da Tijuca - RJ CNPJ:
006.057.223/0050-50 IE:77673857 - Manter em local seco
e arejado.

INFORMAÇÃO NUTRICIONAL

Porção de 100 g / (1/2 Prato(s) fundo)

QUANTIDADE POR PORÇÃO		%VDI*
VALOR ENERGETICO	138 kcal = 571 kJ	7%
CARBOIDRATOS	0g	0%
PROTEÍNAS	29g	30%
GORDURAS TOTAIS	1,0g	2%
GORDURAS SATURADAS	0,6g	3%
GORDURAS TRANS	0g	0%
FIBRA ALIMENTAR	0g	0%
SODIO	1350mg	57%

* % valores diários com base em uma dieta de 2000 kcal ou 8400 kJ. Seus valores diários podem ser maiores ou menores dependendo de suas necessidades energéticas.

Utvannede fryste produkter

- Arter
  - Torsk (80 %)
  - Sei (20 %)
- Produsenter
  - Portugal
  - Spania
- Produkter
  - Loins (lomos)
  - Biter (postas)
  - Desfiado

RIBERALVES

Paloco Desfiado

Peso Líquido Escorrido
500g

PREPARAÇÃO

Manter a -18°C

No frigorífico: 1 dia

No congelador: sem estrelas, 3 dias

* 1 semana - ** 1 mês - *** ver validade

Atenção: Não volte a congelar
depois de ter iniciado a descongelação

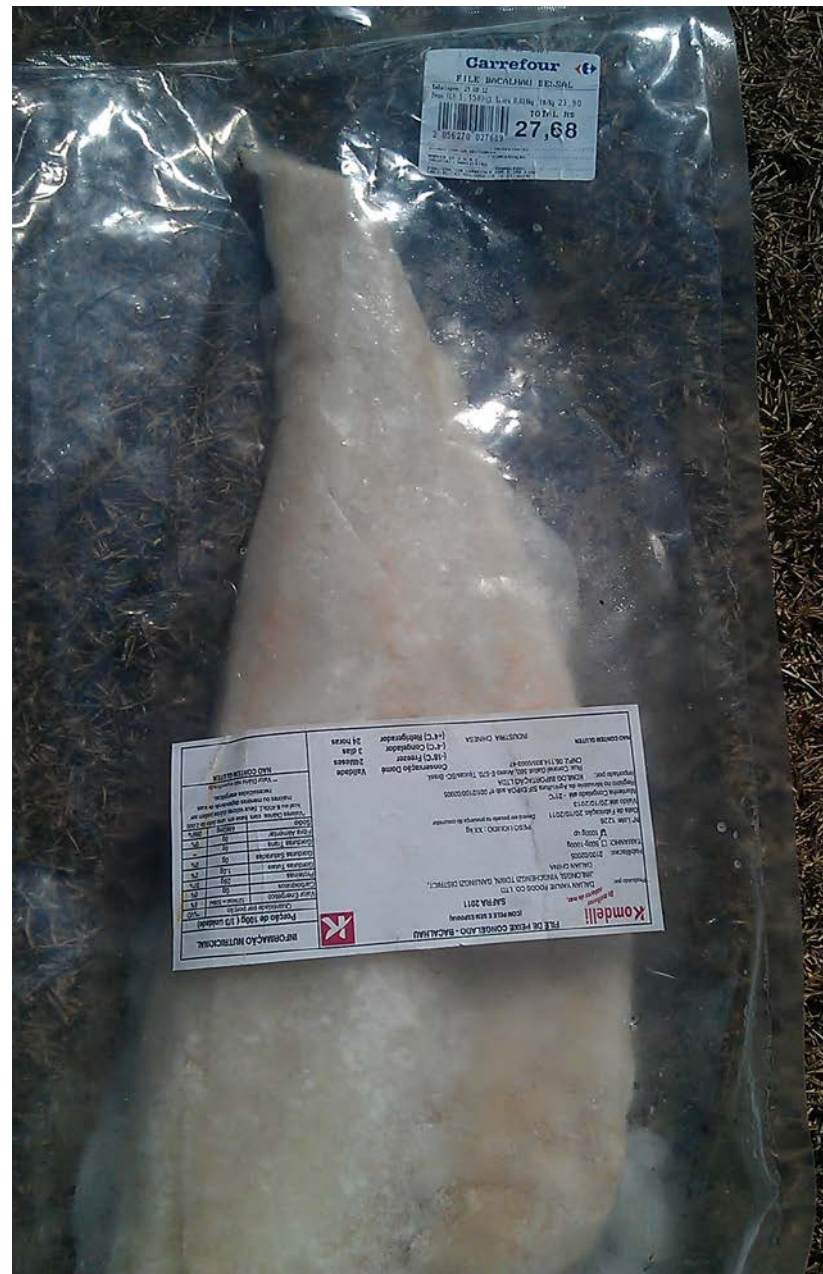
PREPARAÇÃO
Descongele natural
à temperatura ambiente
ou no frigorífico.
pode utilizar o miolo
na função "descongelar"
e cozinhar de imediato

1881
Distribuição de Alimentos S/A
Av. Dr. Almeida Prado, 2890
Vila Alpina, São Paulo, SP - Brasil
CNPJ nº 07.000.000-00
Importador: CNPJ nº 07.000.000-00
Mantença congelada a -18°C
Lote: 1111
Prazo de validade: 12 meses
Data de validade: 12/11/2011
Liquido Escorrido: 500g
Mantença congelada a -18°C

Riber Alves

Filetprodukter

- Arter
  - Torsk
    - Gadus Morhua
    - Gadus Macrocephalus
- Produsenter
  - Kina
- Produkter
  - Saltede og tørkede filetprodukter
  - Fryste filetprodukter (utvannet / lettsaltet)

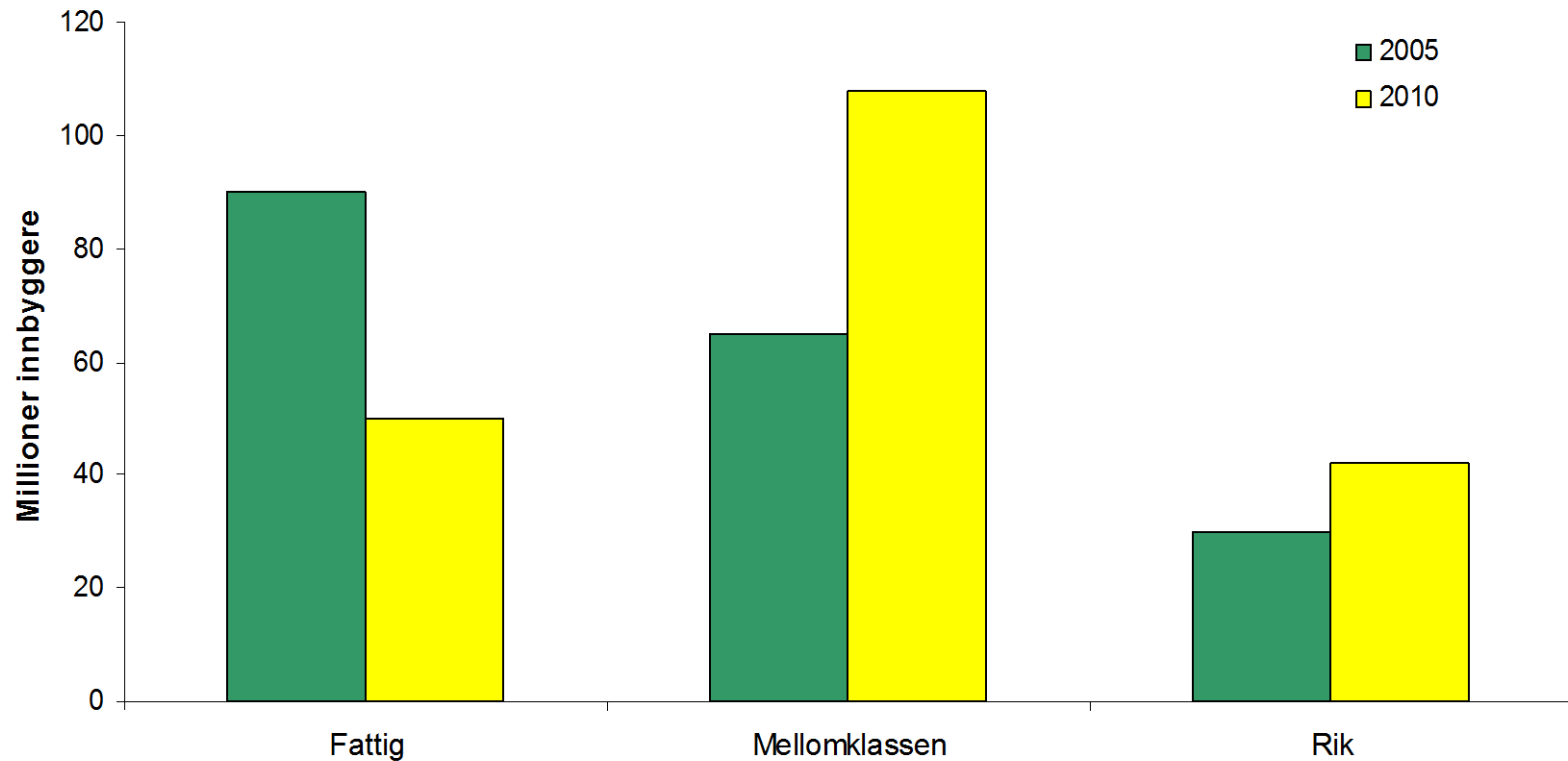
Hva med framtiden?

- To produkter skaper utfordringer for norske bedrifter
  - Utvannet fryst torsk
  - Saltet alaska pollock

Ulike produkter

- Fryst utvannet torsk
  - Målgruppe
    - A / (B)
  - Pris
    - R\$ 68,90 per kilo
  - Marked
    - Posisjonert som et alternativ til klippfisk av torsk
- Desfiado av alaska pollock
  - Målgruppe
    - C / (D)
  - Pris
    - R\$ 15 per kilo
  - Marked
    - Posisjonert som et alternativ til klippfisk av sei

Økonomisk utvikling i Brasil 2005 - 2010

Fryst utvannet torsk

- Zona Sul, Leblon, Rio de Janeiro
  - Lombo Bacalao Bom Porto Desalgado
    - R\$ 64,90
  - Bacalao do Porto Lombo
    - R\$ 49,80
- Prispremie for utvannede torskeprodukter
  - R\$ 15 per kilo
  - R\$ 25 per kilo etter utvanning

Hva er fortrinnene til denne kategorien?

- Konkurransefortrinn
  - Bekvemmelighet
    - Tid og energi
- Kompatibilitet
  - Klippfisk har høy status
- Kompleksitet
  - Utvanning oppfattes av mange som krevende
- Prøvbarhet
  - Enkelt å prøve
- Observerbarhet
  - Inviterer gjerne gjester til middag

Fortsetter veksten?

- Produktutvikling
  - Stykninger
    - Filet (Lombo)
    - Vinge / Halestykker (Postas)
  - Produktstørrelser
    - 1 kilo
    - 2 kilo
- Stor substitusjonseffekt med klippfisk av torsk
  - Forventet andel utvannet produkter 10 - 50 %
  - Størst vekst i klasse A
- Kan vokse enda mer
  - Hva skjer hvis markedsveksten stopper opp?

Desfiado av alaska pollock

- Klippfisk av sei viktig produkt til Brasil
- Billigere alternativ enn torsk
- Populært i nordøst (Salvador / Recife)
  - Afrikanske opprinnelse
  - Lavere kjøpekraft
- Uklare tilbakemeldinger vedrørende konkurranse sei – pollock
  - Et billig protein som konkurrerer mot andre proteinkilder
  - Plassert ved siden av klippfisk av sei i butikk
- Tar det markedsandeler eller utvider det kategorien?

Forbrukerstudier (2008) - Klippfisk av sei

- Sei har begrensninger
  - Fibrete
  - Tynnere i kjøttet
  - Mørk farge
- Lite egnet til porsjonsstykker
  - Rives gjerne i biter
    - Klippfiskboller (bolinhos)
    - Gryteretter (refogados)
    - Fyll (reichos)
- Arbeidskrevende å rense / tilberede
- Økonomisk tilgjengelig

- Bekvemmelig
- Pris
- Farge

Markedsmessige konsekvenser

- Utvannet fryst torsk tar markedsandeler fra tradisjonell klippfisk
  - Bekvemmelighet
  - Komplexitet
  - Regelmessig klippfiskkonsum
    - Usikker på framtiden (10- 50 %)
- Pollock
  - Rekke fortrinn sammenlignet med seien
  - Store volum i nordøst
  - Vinner betydelige markedsandeler
  - Konkurrerer det mot seien eller er det et billig protein?

Nye produkter

- Mer videreforedlet enn norsk klippfisk
  - Høyere andel arbeidskraftskostnader
  - Hensiktsmessig å produsere i land med lavere arbeidskraftskostnader
- Uklar merking
  - Brasiliansk regelverk
  - Forbruker
- Tilsetningsstoffer
  - Fosfat
  - Glasering
- Produktfortrinn
  - Produksjonsorientert
  - Markedsorientert

Nye bacalaoprodukter i brasilianske supermarkeder

Markedsmessige konsekvenser for norsk
klippfisk

Finn-Arne Egeness